

Quan la música entra pels ulls

Del somriure expansiu de l'ona laietana a la mirada de gairell de Keith Richards, del crit de Raimon a la potència amb guitarra de Neil Young: és "Música pels ulls", l'exposició del fotògraf Francesc Fàbregas al festival de la Porta Ferrada, a Sant Feliu de Guíxols, fins al 30 d'agost.

EL TEMPS

Una de les primeres fotografies musicals de Fàbregas: el 1974, Ovidi Montllor al camerino, a Sant Just Desvern.

Se'l considera un dels fotògrafs pioners en el camp de la música popular. De fet, dir Francesc Fàbregas ja és dir igualment Stones o Zappa o Llach o Neil Young immortalitzats també per la via de l'instant, del gest captat en un clic que l'eternitza. I que, tanmateix, no el deixa congelat: a les imatges de Fàbregas hi ha el plus de corporeïtat que ens retorna, com per art de màgia, fins i tot el moviment dels personatges que retrata. Si l'espectador para bé l'orella, en sentirà la música.

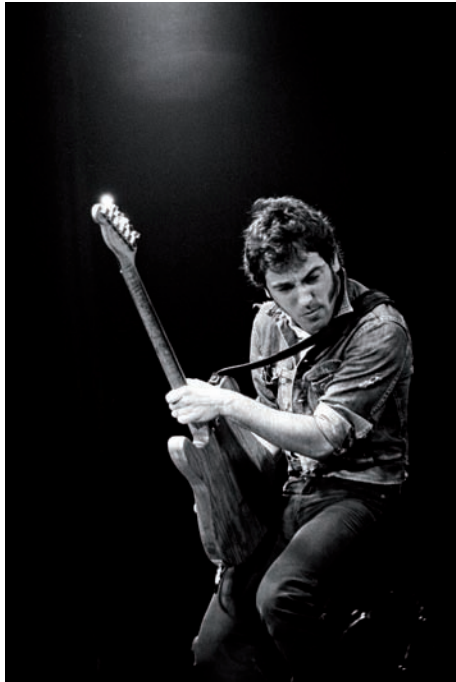
Des que va començar a treballar a TV3 (Fàbregas és responsable d'un bon grapat dels seus programes emblemàtics, de l'*Sputnik* a *Hidrogen* o *Silenci?*), va anar deixant aquest altre camp creatiu que l'havia ben absorbit des de començament dels setanta. El verí, és clar, continua a dins i, com ens explica ell mateix, tot i haver-ho aparcat des del punt de vista professional, "la meva inèrcia em porta a continuar fent fotos. D'alguna manera, la malaltia encara dura. No només en les fotografies de música, però també. Mira, l'altre dia vaig anar al concert de Pet Shop Boys, duia una càmera petita i m'ho vaig passar pipa."

El fet és que, d'un temps ençà, amics i coneguts amb qui havia coincidit en el món de la música l'animaven a recuperar aquesta part de la seva vida. Al capdavant, raona, en aquestes imatges hi ha també "moments importants de la vida de molta gent." I en va sortir l'exposició que condensa, en un bon grapat de fotografies ("no et pots imaginar com n'ha estat, de complexa, la tria!"), dues dècades enèrgiques.

Els setanta i els vuitanta són, en definició de Fàbregas, "uns anys molt rics, diferents". La selecció de les imatges s'ha basat sobretot en "la qualitat de la foto, o en el la meva motivació en el moment de fer-la, en els records." Segur que hi falta gent, adverteix: no s'ha plantejat la mostra amb vocació d'exhaustivitat, sinó des de la memòria. En tot cas, gràcies a la seva mirada personal, gràcies a la capacitat de trobar l'instant precís que atrapi la queixa

EL TEMPS

Tres guitares de tres mites: Bob Marley, a l'aeroport; Bruce Springsteen, i Neil Young, en plena acció.

de Bob Dylan, l'energia elèctrica de Tina Turner concentrada als seus cabells o la síntesi del so laietà i l'esperit dels anys del Canet Rock explicats des del somriure i les grenyes i l'armilla de Joan Fortuny, per exemple, l'espectador tindrà destil·lades, en aquesta passejada fotogràfica, dues dècades de vida intensa que arrenquen als anys setanta, "quan van venir grups potents, els Rolling Stones, Bruce Springsteen, David Bowie...", que vibren també "amb la Nova Cançó, amb l'ona laietana i tota la història del Zeleste, amb la movida madrilenya", i que es tanquen quan el panorama, per dir-ho d'alguna manera, "es va començar a normalitzar", quan van arribar els palaus Sant Jordi i l'eclosió de l'anomenat rock català i etcètera.

Potser perquè va començar les col·laboracions a la revista *Vibraciones*, que naixia el 1974 de la mà de l'Àngel Casas bevent de l'exemple de la francesa *Rock&Folk*, la mirada musical de Francesc Fàbregas es va encamar en la mateixa direcció i amb la mateixa obertura de compàs que definia la publicació. I de mica en mica, d'escenari en escenari, va anar trobant el seu espai propi. Fins que va esdevenir tot un referent.

De cap manera no en voldria triar ni una ni dues, de totes les imatges que configuren aquest fresc del temps que

ha confegit amb cura. Però si li aneu preguntant, potser us explicarà com s'estima aquell retrat de l'Ovidi que ha pogut

recuperar, que és una de les primeres fotografies captades com a professional i que li va fer "al camerino de l'Ateneu de

L'exèrcit de Latung La La
d e v i d y m b e r n e n

Del 9 de juliol al 13 de setembre de 2009
Sala Gòtica. Institut d'Estudis Ilerdencs
Pl. Catedral s/n. Tel 973 27 15 00
www.fpiei.cat

Diputació de Lleida INSTITUT D'ESTUDIS ILERDENCS

EL TEMPS

Dos dels instants màgics captats per la càmera de Francesc Fàbregas, dos gestos: el de Mike Jaegger i el de Joan Fortuny.

Sant Just Desvern, que és el meu poble: és una imatge amb molta història.” O l’emoció que encara sent de saber que ha aconseguit imatges especials: “És el Marley que surt, amb la guitarra, o el Jaegger, a l’aeroport, amb un guàrdia civil: només hi era jo, allà, són fotos úniques i per a mi tenen molt de valor.” Fàbregas es declara “una persona de carrer”, que prefereix un moment de vida a un retrat d’estudi (per bé que també n’hagi fets, i que mantinguin el toc del

no-se-sap-què-té-però-té-un-no-sé-què que ja és marca de la casa), i es queixa de la mania de restringir el treball dels fotògrafs musicals a un congelat “només pots fer les dues primeres cançons i no et moguis d’aquí.” Per bé que, des que es va començar a estendre la moda encotilladora, Fàbregas va trobar la manera de saltar-se-la: “Quan ha calgut, he anat de pirata: em vaig comprar una maleta d’aquelles metàl·liques i em servia d’escala. Perquè jo em fotia entre el públic.

M’infiltrava. M’arriscava. Lluitava per aconseguir alguna cosa que em fes sentir bé, aquella mirada, el gest, l’instant. L’únic problema era que, de vegades, en arribar a casa havia d’anar directe a la dutxa perquè estava tot escopit o vomitat o el que fos. Eren els riscos de ser al mig. Però també estava satisfet del que sabia que tenia a la càmera.” I nosaltres, avui, li ho agraïm.

Núria Cadenes

Trossos i mossos

Alfons Llorenç

“Mateu-los

Sota l’asfalt, la sang, encara. Als racons, encara, pots sentir els crits; els gemecs, els udols s’han quedat petrificats als murs. Encara, huit-cents anys després de la crema, bullen els carreus i les pedres abrasen prenyades de foc viu. Fa huit segles del més imponent genocidi medieval. Els croats van arribar a Besiers el

21 de juliol de 1209. Hi habitaven homes bons, exemplars hereus de la germanor evangèlica. Però el papa els havia declarat els pitjors enemics seus; per això, llançà una croada contra bons cristians en territori cristià, per exterminar-los. El rei de França hi posà gent, armes, bagatges, diners... cobejava Occitània, més rica, educada, culta, lliure i feliç que els terrenys dels bàrbars del nord.

El 22 de juliol, festa de Santa Maria Magdalena, possible muller de Jesús, probable autora d’un evangeli gnòstic, seguit pels càtars, es formalitzà el setge. El legat papal, Arnau Amalric, abat de Cîteaux, va exigir als catòlics de la ciutat que lliuraren els dos-cents bons homes coneguts i els perdonaria la vida. Els bederresos es van negar a retre paisans a aquells ferotges estrangers.

Donà el cistercenc l’ordre de no distingir, a l’assalt, entre catòlics i heretges: “Mateu-los tots, el Senyor ja reconeixerà els seus.”

Refugiats a les esglésies, els sacerdots, de negre, entonaven el rèquiem. A la catedral, els francesos mataren els congregats i hi calaren foc. Les flames passaven d’una casa a l’altra. La ciutat sencera va cremar. Dones, vells i nens s’apinyaven a la Magdalena. Resaven a la patrona, implorant protecció. Eren uns set mil i, sense pietat, els van matar brutalment a tots. Una orgia de sang: en un matí van assassinar tots els habitants; Amalric es jactà davant del papa: “Han perit acoltellades vint mil persones sense consideració de sexe o edat. La venjança divina ha estat majestuosa.”